

บทที่ 11

พิธีสาร การขายเด็กการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องเด็ก

11.1 ข้อสังเกตทั่วไป

มติเชิงบวก

- การแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ทั้งการเพิ่มโทษ เพิ่มประสิทธิภาพในการไต่สวนคดีโดยให้อำนาจไต่สวนคดีของผู้พิพากษา และการเปลี่ยนคำนิยามของเด็ก ยกเว้นแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาให้การซื้อขายเด็กตามพิธีสารเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

11.2 ข้อมูล

(7) คณะกรรมการแนะนำให้รัฐภาคีเร่งดำเนินการพัฒนาและวางระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน สอดประสานและมีประสิทธิภาพที่มีการวิเคราะห์ ตรวจสอบและประเมินผลกระทบที่ครอบคลุมทุกด้านตามอนุสัญญาและพิธีสาร ดังได้กล่าวไว้ในสรุปข้อสังเกตของอนุสัญญา ข้อมูลควรมีการจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ สัญชาติและชาติพันธุ์ ภูมิภาค และสถานะทางด้านเศรษฐกิจสังคม โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่เด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมภายใต้พิธีสาร ข้อมูลควรจัดเก็บตามจำนวนคดีที่มีการฟ้องคดี และผลการตัดสินคดีที่มีการลงโทษผู้กระทำผิดจำแนกตามลักษณะความผิด นอกจากนี้ คณะกรรมการสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไปในการแสวงหาความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติตามข้อเสนอแนะข้างต้น

(8) คณะกรรมการแนะนำให้รัฐภาคีเร่งดำเนินการพัฒนาและวางระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ชัดเจน สอดประสานและมีประสิทธิภาพที่มีการวิเคราะห์ ตรวจสอบและประเมินผลกระทบที่ครอบคลุมทุกด้านตามอนุสัญญาและพิธีสาร ดังได้กล่าวไว้ในสรุปข้อสังเกตของอนุสัญญา ข้อมูลควรมีการจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ สัญชาติและชาติพันธุ์ ภูมิภาค และสถานะทางด้านเศรษฐกิจสังคม โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่เด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมภายใต้พิธีสาร ข้อมูลควรจัดเก็บตามจำนวนคดีที่มีการฟ้องคดี และผลการตัดสินคดีที่มีการลงโทษผู้กระทำผิดจำแนกตามลักษณะความผิด นอกจากนี้ คณะกรรมการสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไปในการแสวงหาความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติตามข้อเสนอแนะข้างต้น

11.3 มาตรการทั่วไปในการปฏิบัติ

11.3.1 กฎหมาย

(9) คณะกรรมการเสียใจที่ คำนียาม “ความผิด” (offences) ตามที่บัญญัติโดยพิธีสารกำหนดไว้เพียงเป็นมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ซึ่งไม่มีสถานะเป็นกฎหมาย คณะกรรมการกังวลว่า ความผิดตามพิธีสารทุกลักษณะยังไม่ได้มีการนิยามไว้อย่างเหมาะสมในกฎหมายภายในของไทย

(10) คณะกรรมการจึงเร่งรัดให้ดำเนินการปรับกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพิธีสาร โดยเฉพาะบัญญัติคำนียามที่ชัดเจน และห้ามกระทำความผิดทุกประการตามบัญญัติพิธีสารด้วยกฎหมายที่สอดคล้องกับข้อ 2 และข้อ 3 ของพิธีสารนี้

- ประเทศไทยได้ดำเนินการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา โดยได้ออกพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2558 กำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก ในการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อการค้า การผลิตหรือทำให้แพร่หลายเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาและต้องระวางโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้ประเทศไทยกำลังเร่งรัดในการปรับกฎหมาย โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ และเร่งผลักดันการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ปราบปรามวัตถุอันตราย ซึ่งมีการรวมความผิดฐานครอบครองสื่อลามกไว้ด้วย
- ประเทศไทยกำลังยกร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาให้การซื้อขายเด็กตามพิธีสารเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

11.3.2 แผนปฏิบัติการระดับชาติ

(11) คณะกรรมการยินดีที่ไทยมีมติรับแผนปฏิบัติการระดับชาติเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2548 - 2553) และแผนปฏิบัติการฉบับใหม่ล่าสุดที่ว่าด้วยการค้ามนุษย์สำหรับปี พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งครอบคลุมการกระทำบางประการอันเป็นความผิดตามพิธีสาร อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีความกังวลว่าแผนเหล่านี้จะยังไม่ครอบคลุมการกระทำผิดอื่นตามพิธีสาร และจำกัดอยู่เฉพาะการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เท่านั้น นอกจากนี้ คณะกรรมการยังรู้สึกผิดหวังที่ยังขาดข้อมูลว่า แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งระบุในสรุปข้อสังเกตภายใต้อนุสัญญานั้นได้ระบุถึงพันธกรณีภายใต้พิธีสารหรือไม่ และคณะกรรมการยังรู้สึกว่าจะยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการประเมินโครงการตามแผน พ.ศ. 2548-2553 ซึ่งได้ดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2551 ด้วย

(12) ตามสรุปข้อสังเกตของอนุสัญญา คณะกรรมการเสนอแนะให้ไทยรวมแผนการปฏิบัติการที่ครอบคลุมเนื้อหาภายใต้พิธีสารบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 และจัดทรัพยากรให้เพียงพอที่จะดำเนินการในทางปฏิบัติทั้งด้านบุคลากรงบประมาณ และวิชาการในการดำเนินงานดังกล่าว คณะกรรมการเสนอแนะให้ไทยพิจารณาถึงการประเมินและทบทวนโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการที่มีอยู่ นอกจากนี้ คณะกรรมการเสนอแนะให้ไทยคำนึงถึงการดำเนินการตามข้อบัญญัติทั้งปวงของพิธีสาร ตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการและพันธกิจระดับโลก ซึ่งรับรองในการประชุมสมัชชาเพื่อต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ครั้งที่ 1 2 และ 3 ซึ่งจัดที่กรุงสต็อกโฮล์ม โยโกฮามา และริโอ เดอ จาเนโรในปี พ.ศ. 2539 พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2551 ตามลำดับ

- ประเทศไทยมีการประชุมเพื่อยกร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และมีการจัดทำแผนในระดับจังหวัดด้วย
- การประชุมเพื่อจัดทำแผนด้านแรงงานเด็กในรูปแบบที่เฝ้าระวัง
- แผนปราบปรามการค้าประเวณีเด็ก
- ภาพลามกเด็ก มีการบัญญัติกฎหมายเป็นความผิดอาญา

11.3.3 การประสานงานและการประเมิน

(13) คณะกรรมการตระหนักว่าไทยมีองค์กรประสานงานจำนวนมาก ซึ่งรวมถึงสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก แห่งชาติ คณะกรรมการอ้างอิงย่อหน้าที่ 13 และ 14 ของข้อสังเกตของอนุสัญญา กังวลว่านโยบายเรื่องสิทธิเด็กและการดำเนินการ ในทางปฏิบัติที่มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงการพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และไม่มีกลไกประสานงาน รวมที่รับผิดชอบประสานกิจกรรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและนอกภาครัฐ ภายใต้อนุสัญญาและพิธีสาร

(14) โดยอ้างอิงย่อหน้าที่ 13 และ 14 ของสรุปข้อสังเกตของอนุสัญญา คณะกรรมการเสนอแนะ ให้ไทยรับรองว่า จะมีการประสานงานที่ดีขึ้น ระหว่างหน่วยงานและคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ทำงานพัฒนาและปฏิบัติการตามนโยบายสิทธิเด็ก รวมถึงหน่วยต่าง ๆ ภายใต้กระทรวงการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมอบหมายให้หน่วยงานที่สามารถทำหน้าที่นำ และกำกับดูแลภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการตรวจสอบติดตามและการประเมินกิจกรรมของเรื่องสิทธิเด็กตามอนุสัญญาและพิธีสารในระหว่างกระทรวงและจากส่วนกลางไปสู่ ระดับท้องถิ่น

การดำเนินงาน (รอข้อมูล)

11.3.4 การเผยแพร่และการส่งเสริมความตระหนักรู้

(15) คณะกรรรมยินดีที่มีการจัดแปลพิธีสารนี้เป็นภาษาไทยและเผยแพร่ไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และสื่อมวลชน รวมถึงสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ปี 2544 อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการยังเป็นกังวลว่าการขาดการ เผยแพร่และการส่งเสริมความตระหนักรู้ที่เป็นระบบและทั่วถึงในเรื่องพิธีสาร ทำให้สาธารณชน เด็ก และกลุ่มวิชาชีพที่ทำงาน กับเด็กหรือเพื่อเด็ก เกิดความเข้าใจและการตระหนักรู้ในระดับต่ำในเกี่ยวกับความผิดฐานขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อ ลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

(16) คณะกรรมการเสนอให้

(ก) พัฒนาแผนข้อมูลสารสนเทศและการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการป้องกัน และผลร้ายของการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ทั้งนี้ โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับชุมชน เด็ก และเด็กที่เป็นเหยื่อ

(ข) เผยแพร่ข้อมูลเรื่องของพิธีสารอย่างเป็นระบบให้แก่กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้พิพากษา อัยการ สื่อมวลชน นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ทำงานในหน่วยงานพิทักษ์เด็ก

- กรณีชุมชน และเด็ก มีการดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายเด็กในโรงเรียนผ่านสภาเด็กและเยาวชน เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความตระหนักรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลมาเพื่อจัดทำแผนข้อมูลสารสนเทศระดับชาติต่อไป กรณีเด็กที่เป็นเหยื่อ มีการดำเนินการจัดทำคู่มือเพื่อให้บ้านพักเด็กไปทำงานร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน
- โครงการฝึกอบรมสหวิชาชีพว่าด้วยการป้องกันและปรายรามการค้ามนุษย์ เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขายเด็ก ก็จะถูกผนวกเข้ากับเนื้อหาการอบรมด้วย
- การอบรมของสำนักงานอัยการ ศาล (ข้อมูลเพิ่มเติม)

11.3.5 การฝึกอบรม

(17) คณะกรรมการรับทราบข้อมูลทางบวกที่มีการจัดอบรมสร้างความตระหนักและการฝึกอบรมเกี่ยวกับอนุสัญญาและพิธีสารโดยกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์กรเอกชนอีกหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการรู้สึกเสียใจที่ยังขาดข้อมูลว่า กลุ่มวิชาชีพที่ทำงานกับเด็กหรือเพื่อเด็ก รวมทั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ข้าราชการที่ทำงานด้านสิทธิเด็กในกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งผู้พิพากษาและอัยการได้รับการอบรมที่เป็นระบบ เพียงพอ และมุ่งเน้นเนื้อหาของบทบัญญัติพิธีสารนี้หรือไม่ คณะกรรมการยังรับทราบเพิ่มเติมด้วยความกังวลว่า ยังไม่มีการประเมินผลเกี่ยวกับการอบรมเหล่านี้

(18) คณะกรรมการเสนอให้ไทยจัดสรรทรัพยากรโดยตรงให้เพียงพอสำหรับแผนการอบรมสหวิทยาการ ที่ได้พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกด้าน ซึ่งครอบคลุมตามพิธีสารนี้ ทั้งนี้ การฝึกอบรมดังกล่าวควรจัดให้กับกลุ่มวิชาชีพทุกกลุ่ม กระทรวง ทบวง กรม และสถาบันที่ทำงานกับเด็กหรือเพื่อเด็ก คณะกรรมการยังได้เร่งรัดให้ไทยประกันให้มีการประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับพิธีสารทั้งหมดอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งขยายผลกระทบและความเชื่อมโยง

ได้มีการจัดสรรทรัพยากรจากกองทุนคุ้มครองเด็ก และกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในการอบรมแก่ส่วนราชการ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี หลังจากนั้นจะมีการกำหนดในแผนงบประมาณประจำปี

สำหรับหน่วยงานเอกชนก็สามารถใช้กองทุนในระยะเริ่มต้น 3 ปี หลังจากนั้นจะหางบประมาณจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดสรรงบประมาณได้ด้วยตนเอง

11.3.6 การจัดสรรทรัพยากร

(19) ถึงแม้คณะกรรมการจะรับทราบว่ามี การจัดสรรงบประมาณเพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ แต่ก็เสียชีวิตที่รายงานของไทยขาดข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรเป็นรายกระทรวง เพื่อดำเนินกิจกรรมตามพิธีสาร นอกจากนี้ คณะกรรมการยังเสียชีวิตที่ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและการจัดสรรงบประมาณให้กับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติและหน่วยงานประสานงาน

(20) คณะกรรมการเสนอแนะให้ไทยดำเนินมาตรการที่เป็นไปได้ทั้งปวงเพื่อประกันว่าจะมีการจัดสรรทรัพยากรที่พอเพียงสำหรับการปฏิบัติงานตามพิธีสารนี้ โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากรให้แก่คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย และศูนย์พิทักษ์ด้านสังคม ทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ วิชาการ และการเงินอย่างเพียงพอตามความจำเป็นสำหรับดำเนินกิจกรรมตามพิธีสารนี้

การจัดสรรทรัพยากรนั้น นอกเหนือไปจากการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการฝึกอบรมแล้ว ยังรวมไปถึงการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์รวมถึงการค้าเด็กตามพิธีสารเมื่อกฎหมายใช้บังคับด้วย

11.4 การป้องกันการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (ข้อ 9 วรรค 1 และวรรค 2)

11.4.1 มาตรการที่รับปฏิบัติเพื่อใช้ป้องกันการกระทำผิดตามพิธีสาร

(21) คณะกรรมการได้รับทราบด้วยความขอบคุณต่อความพยายามของไทยในการจัดให้ทุกคนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง รวมถึงมาตรการป้องกันการแสวงประโยชน์จากเด็กในด้านแรงงาน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คณะกรรมการยังกังวลว่า แม้การค้าประเวณีจะเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่กฎหมายก็ดูจะมองข้ามและปล่อยให้มีการค้าประเวณีอย่างเปิดเผย โดยมีเด็กเกี่ยวพันอยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงการฉ้อราษฎร์ บังหลวงและกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีส่วนพัวพันกับธุรกิจทางเพศเกี่ยวกับเด็กก็มีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้ คณะกรรมการกังวลว่ากฎหมาย มาตรการทางการบริหาร นโยบายสังคม และแผนที่มีอยู่ ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถป้องกันได้เท่าที่ควรเพื่อมิให้เด็กตกเป็นเหยื่อในเรื่องนี้

(22) คณะกรรมการเสนอให้ไทยเร่งรัดปรับกฎหมาย โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ รวมถึงมาตรการทางการบริหาร นโยบายสังคมและแผนเกี่ยวกับการป้องกันการขายเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กให้เข้มงวดและเข้มแข็งยิ่งขึ้น คณะกรรมการเสนอให้ไทยดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและดำเนินคดีกับการทุจริตต่อหน้าที่ในหมู่เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะผู้ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจทางเพศ

รัฐบาลในขณะนี้มีการใช้หน่วยงานอื่นเข้าไปปราบปราม อาทิ ฝ่ายปกครอง ทหาร ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทุจริตจะทำการได้ยาก เพราะมีการตรวจสอบโดยหน่วยงานอื่นอยู่

11.4.2 การท่องเที่ยวเพื่อแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

(23) คณะกรรมการต้อนรับมาตรการที่ไทยได้ดำเนินการเพื่อป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น ไม่อนุญาตการเดินทางเข้าประเทศของบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะมีพฤติกรรมหรือแนวโน้มในเรื่องนี้ และจัดการอบรมหน่วยงานการท่องเที่ยวระดับจังหวัด และสมาชิกภาคเอกชน อย่างไรก็ดี คณะกรรมการมีความกังวลเกี่ยวกับการขาดกฎหมาย มาตรการด้านบริหาร และนโยบายสังคมที่ครอบคลุมเพียงพอ เพื่อป้องกันการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และปกป้องไม่ให้เด็กต้องตกเป็นเหยื่อ

(24) คณะกรรมการกระตุ้นให้ไทยวางแนวทางการกำหนดกฎระเบียบและการปฏิบัติอย่างจริงจัง และดำเนินการที่จำเป็นด้านกฎหมาย การบริหาร มาตรการทางสังคม และมาตรการอื่นที่จำเป็น เพื่อป้องกันและจัดการการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก คณะกรรมการสนับสนุนให้รัฐภาคีสร้างความเข้มแข็งในความร่วมมือระหว่างประเทศ ระดับพหุภาคี ภูมิภาค และทวิภาคี เพื่อป้องกันและจัดการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก แรงจูงใจให้ไทยเร่งเสริมสร้างความเข้าใจให้กับภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงพิษภัยของอันตรายจากการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความสุขทางเพศจากเด็ก เผยแพร่กฎบัตรเกียรติยศสำหรับการท่องเที่ยว (Charter of Honour for Tourism) และประมวลจริยธรรมโลกเพื่อการท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO Global Code of Ethics for Tourism) ในหมู่บริษัทและตัวแทนจัดการท่องเที่ยว และสนับสนุนให้ตัวแทนบริษัทท่องเที่ยวเหล่านี้ลงนามในประมวลจริยธรรมเพื่อการปกป้องเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในการเดินทางท่องเที่ยว

ได้มีความริเริ่มในการทำ Global Compact Business and Human Rights โดยการรณรงค์เรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมาให้สัตยาบันว่าจะไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ การที่มีเด็กเข้าพักในโรงแรมกับผู้ใหญ่โดยไม่มีหลักฐานแสดงความสัมพันธ์ก็ไม่อนุญาตให้เข้าพัก (ขอรายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม)

11.5 การห้ามการขายเด็ก สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และการค้าประเวณีเด็ก และเรื่องที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 3, ข้อ 4 วรรค 2 และ 3, ข้อ 5, ข้อ 6, และ ข้อ 7)

11.5.1 กฎหมายอาญาหรือกฎหมายลงโทษและกฎระเบียบที่มีอยู่

(25) คณะกรรมการมีความกังวลว่า

(ก) กฎหมายไทยยังมิได้ให้คำนิยามความผิดเรื่องการขายเด็กอย่างชัดเจนครอบคลุมทุกมูลลักษณะ

(ข) ความผิดว่าด้วยสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กปัจจุบันมีบัญญัติไว้เฉพาะในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งไม่ได้ระบุเรื่องสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กไว้โดยตรง

(26) คณะกรรมการเสนอแนะให้ไทยเดินทางทบทวนแก้ไขกฎหมายอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับข้อ 2 และข้อ 3 แห่งพิธีสาร โดยเฉพาะควรจะ

(ก) กำหนดคำนิยามและบัญญัติให้การขายเด็กเป็นความผิดทางอาญา สอดคล้องกับพิธีสาร และโดยเฉพาะการขายเด็กเพื่อการนำไปเป็นบุตรบุญธรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การนำไปบังคับใช้แรงงาน และการถ่ายโอนอวัยวะของเด็กเพื่อผลประโยชน์กำไร ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติข้อ 3 วรรค 1 (ก) (i) ข., 1 (ก) (i) ค., 1 (ก) (ii) และข้อ 5 ของพิธีสาร

(ข) แก้ไขและบัญญัติฐานความผิดเรื่องสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กให้สอดคล้องกับบทบัญญัติ ในข้อ 2 และ 3 แห่งพิธีสารโดยสมบูรณ์

ประเทศไทยได้ยกร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยกำหนดนิยามและบัญญัติให้การขายเด็กเป็นความผิด อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

11.5.2 การไม่ต้องรับโทษ

(27) คณะกรรมการกังวลว่า รายงานของไทยไม่ได้นำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในเรื่องการสืบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษผู้กระทำผิดครบทุกฐานความผิด ซึ่งได้ระบุไว้ในพิธีสาร และตัวเลขการดำเนินคดีเรื่องการค้ามนุษย์มีจำนวนต่ำ

(28) คณะกรรมการเร่งรัดให้ไทยดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวง เพื่อประกันว่าอาชญากรรมตามพิธีสารได้มีการสืบสวน สอบสวนและได้มีการสืบสวนสอบสวนว่ากระทำผิดได้ถูกดำเนินคดีและลงโทษตามควรแก่กรณี รวมทั้งการจัดทำข้อมูลโดยตรงเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษผู้กระทำความผิดภายใต้พิธีสารในรายงานฉบับต่อไป

ประเทศไทยมีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำความผิดภายใต้พิธีสาร (ขอข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

11.5.3 อำนาจศาลและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

(29) คณะกรรมการเสียใจที่กฎหมายของไทยไม่ได้ระบุชัดเจนให้มีอำนาจดำเนินคดีข้ามเขตอำนาจ (extraterritorial jurisdiction) กับทุกกรณีความผิดข้อ 4 วรรค 2 แห่งพิธีสาร รวมทั้ง อำนาจดำเนินคดีกับความผิดภายใต้พิธีสารนี้ต้องเป็น

ความผิดสองรัฐเท่านั้น (double criminality) ในขณะที่พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 และข้อตกลงว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับ 14 ประเทศ สำหรับความผิดที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกมากกว่าหนึ่งปี แต่คณะกรรมการยังกังวลว่า พิธีสารฉบับนี้ไม่สามารถใช้อ้างเป็นมูลฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะดำเนินการได้ต้องขึ้นอยู่กับกรณีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทยกับรัฐที่ถูกร้องขอ

(30) คณะกรรมการเสนอให้ไทยดำเนินขั้นตอนเพื่อประกันว่า กฎหมายภายในจะให้อำนาจดำเนินคดีแบบข้ามเขตอำนาจที่รวมถึงอำนาจดำเนินคดีโดยไม่มีเงื่อนไขว่าต้องเป็นความผิดสองรัฐสำหรับความผิดตามพิธีสารนี้ คณะกรรมการเสนอเพิ่มเติมให้ไทยพิจารณานำพิธีสารไปผนวกเป็นพื้นฐานกฎหมายเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องสนธิสัญญาทวิภาคี

การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานขายเด็กในปัจจุบัน หากปรากฏว่าไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย ก็สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนผ่านระหว่างกันในความร่วมมือในกรอบของอาเซียน ตาม อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ส่วนสำหรับประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากประเทศสมาชิกอาเซียน ยังอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือเฉพาะรายประเทศ และกรอบการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามหลักถ้อยที่ถ้อยอาศัย

11.6 การคุ้มครองสิทธิของเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหาย (ข้อ 8 และ ข้อ 9 วรรค 3 และวรรค 4)

11.6.1 มาตรการที่รับปฏิบัติเพื่อคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของเด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดตามพิธีสารฉบับนี้

(31) แม้จะรับทราบว่ามีบทบัญญัติให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายอยู่ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แต่คณะกรรมการเสียใจว่า ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่ดำเนินการเพื่อจำแนกเด็กผู้เสียหายจากการกระทำผิดทุกประเภทภายใต้พิธีสารฉบับนี้ ไม่เฉพาะแต่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เท่านั้น รวมทั้ง ในระหว่างกระบวนการส่งกลับ เด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มักจะถูกกักตัวไว้เป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งไม่เป็นที่พึงประสงค์ และส่งผลให้เด็กให้การเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อที่เด็กจะได้รับอนุญาตให้ออกจากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพกลับไปสู่ประเทศบ้านเกิด แม้จะมีกฎหมายอนุญาตให้มีการถามปากคำไว้ก่อนโดยบันทึกเป็นวิดีโอ ผู้พิพากษาอาจไม่ยอมรับการถามปากคำของเด็กผู้เสียหายหรือเด็กที่เป็นพยานในลักษณะดังกล่าว และมักขอให้เด็กมาปรากฏตัวในศาล

(32) คณะกรรมการเสนอให้ไทยเสริมมาตรการให้เข้มข้น เพื่อคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของเด็กผู้เสียหายจากการกระทำผิดทุกมูลฐานภายใต้พิธีสาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(ก) จัดตั้งกลไกและกระบวนการเพื่อจำแนกเด็กผู้เสียหายจากการทำความผิดตามพิธีสารไว้ก่อน รวมทั้งการจัดตั้งกลไกประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยบังคับใช้กฎหมาย กระทรวงที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

(ข) ประกันว่าเด็กผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ต้องรอนานในการส่งตัวออกไปนอกประเทศ

(ค) ปรับแก้กฎหมายเพื่อประกันว่าวิดิทัศน์บันทึกปากคำเด็กผู้เสียหายหรือเด็กที่เป็นพยานในความผิดตามพินิจสารนี้เป็นที่ยอมรับให้ใช้เป็นพยานหลักฐานได้เสมอ

- กลไกการจำแนกคัดกรอง (ขาดข้อมูล)
- ขณะนี้ประเทศไทยพัฒนากระบวนการในการสืบพยานไว้ก่อนได้อย่างเต็มรูปแบบ ในการพิจารณาคดีของศาลชำนาญพิเศษคดีค้ามนุษย์

ประเทศไทยมีการแก้กฎหมายให้การสืบพยานในคดีค้ามนุษย์ใช้การสืบพยานผ่านวิดิทัศน์ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 มาตรา 9 บัญญัติให้ในการสืบพยานก่อนฟ้องคดี การไต่สวนมูลฟ้อง หรือการพิจารณาคดี สามารถใช้การดำเนินกระบวนการพิจารณาในลักษณะการประชุมทางจอภาพตามบัญญัติวิธีการในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559

11.6.2 การฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหาย

(33) คณะกรรมการรับทราบฯ โครงการส่งคืนผู้เสียหายกลับสู่สังคมทั้งหลายที่ไทยเสนอให้ทราบนั้นเป็นโครงการซึ่งได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรผู้บริจาคต่างประเทศ องค์กรของสหประชาชาติ และองค์กรนอกภาครัฐ คณะกรรมการเสียใจที่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของภาครัฐที่จัดทำเพื่อการฟื้นฟูส่งคืนกลับสู่สังคม รวมถึงสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กผู้เสียหาย คณะกรรมการรับทราบข้อมูลว่า มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งมีจ่ายค่าชดเชยแก่ผู้เสียหาย แต่ไม่ปรากฏข้อมูลของจำนวน/กรณีของผู้เสียหายทั้งจากการค้ามนุษย์และการกระทำผิดอื่น ตามพินิจสารฉบับนี้ได้รับจริง

(34) คณะกรรมการกระตุ้นให้รัฐภาคี

(ก) เสริมสร้างขีดความสามารถให้หน่วยงานภาครัฐ เพื่อประกันและประสานความช่วยเหลือและสนับสนุนเด็กผู้เสียหายจากการกระทำผิดตามพินิจสารฉบับนี้

(ข) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อประกันว่า เด็กผู้เสียหายจากการกระทำผิดตามพินิจสารจะได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม รวมทั้งการบูรณาการนำเด็กกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจอย่างเต็มรูปแบบ

(ค) ให้หลักประกันว่าเด็กผู้เสียหายทุกคนสามารถเข้าถึงกระบวนการขอรับค่าชดเชย ความเสียหายจากผู้รับผิดชอบตามกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ตามบทบัญญัติข้อ 9 วรรค 4 แห่งพินิจสาร และจัดตั้งกองทุนเงินค่าชดเชยสำหรับผู้เสียหาย สำหรับกรณีที่ไม่สามารถได้รับค่าชดเชยจากผู้กระทำผิด และ

(ง) แสวงหาความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) ในการปฏิบัติตามข้อเสนอเหล่านี้

ประเทศไทยดำเนินการเสริมสร้างความสามารถให้หน่วยงานภาครัฐเพื่อประกันและประสานความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เสียหาย โดย (ขอข้อมูลจากกองต่อต้านค้ำมนุษย์) ดูข้อมูลความช่วยเหลือที่ดำเนินการในแต่ละปี

11.6.3 โทรศัพท์สายด่วน

(35) ตามสรุปข้อสังเกตของอนุสัญญา คณะกรรมการเสนอให้ไทยพิจารณารวมโทรศัพท์สายด่วนทั้งหลายที่มีอยู่เป็นหมายเลขเดียวระดับชาติเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โทรศัพท์สายด่วนควรต้องครอบคลุมทั่วประเทศ สามารถติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง และควรเป็นหมายเลขที่จำง่าย 3-4 หลัก อีกทั้งให้มีทรัพยากรการเงินและวิชาการเพียงพอ ตลอดจนมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมเพื่อสามารถให้คำตอบแก่เด็กและวิเคราะห์สายที่เรียกเข้ามาเพื่อดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

กรมกิจการเด็กและเยาวชนมีแผนบูรณาการความร่วมมือกับมูลนิธิสายเด็ก (Childline) เพื่อให้ดำเนินการทางโทรศัพท์ในการให้ความช่วยเหลือเด็กอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยบูรณาการสายด่วนการช่วยเหลือเด็กให้เป็นเอกภาพ โดยให้ครอบคลุมทั่วประเทศและให้บริการ 24 ชั่วโมง

11.7 ความช่วยเหลือและความร่วมมือระหว่างประเทศ

(36) ตามบทบัญญัติข้อ 10 วรรค 1 คณะกรรมการสนับสนุนให้ไทยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปพหุภาคี ภูมิภาค และระดับทวิภาคี โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการและกลไกเพื่อประสานการปฏิบัติตามความตกลงดังกล่าว โดยมุ่งปรับปรุงการปรับปรุงการป้องกัน การสืบค้น การสืบสวน การดำเนินคดี และการลงโทษผู้รับผิดชอบต่อการกระทำความผิดตามพิธีสาร

ประเทศไทยเข้าร่วมการลงนามในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children) ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเน้นการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ต้นเหตุ เช่น การขจัดความยากจน การลดปัจจัยเกื้อหนุนและป้องกันการตกเป็นเหยื่อซ้ำ และการส่งเสริมความร่วมมือข้ามแดน โดยเฉพาะการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคนเข้าเมือง การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และการส่งกลับ การบังคับใช้กฎหมาย อาทิ การยึด

ทรัพย์สิน การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ

11.8 การติดตามผลและการเผยแพร่

(37) คณะกรรมการเสนอให้ไทยดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อป้องกันการปฏิบัติตามข้อเสนอเหล่านี้อย่างเต็มที่ พร้อมกับส่งต่อข้อเสนอเหล่านี้ให้กับประมุขรัฐ ศาลสูง รัฐสภา กระทรวงที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหาร องค์กรท้องถิ่น ตลอดจนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และหน่วยประสานงานทั้งในส่วนกลางและระดับเขตอำเภอตามลำดับ เพื่อพิจารณาและปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อไป

(40) คณะกรรมการเสนอให้ไทยเผยแพร่รายงานฉบับแรกและคำตอบลายลักษณ์อักษรที่เสนอพร้อมข้อเสนออื่นที่เกี่ยวข้อง (สรุปข้อสังเกต) ที่ได้รับรองแล้วอย่างกว้างขวาง รวมถึงเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (แต่ไม่จำกัดเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ต) ให้แก่สาธารณชนทั่วไป องค์กรภาคประชาสังคม กลุ่มเยาวชน กลุ่มวิชาชีพ ชุมชน และเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการอภิปราย และการตระหนักรู้เกี่ยวกับพิธีสาร การปฏิบัติ และการตรวจสอบติดตาม

มีคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นโดยอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ เป็นผู้ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิเด็ก

อนุกรรมการด้านเด็ก ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก